

Rob Bell

Láska vítězí

Kniha o nebi, pekle a osudu každého člověka

Obsah

Předmluva	Jsou nás miliony	7
Kapitola 1	Prasklá pneumatika	17
Kapitola 2	Kde je nebe?	39
Kapitola 3	Zapeklité slovo	87
Kapitola 4	Dosáhne Bůh svého?	123
Kapitola 5	Životodárná smrt	151
Kapitola 6	Kráčející skála	173
Kapitola 7	Lepší zpráva, než jsme čekali	199
Kapitola 8	Přichází konec	233
Poděkování		243
K další četbě		245

Každou neděli, kdy kážu v našem kostele, si po bohoslužbě sednu na kraj pódia a povídám si s lidmi. A každou neděli tam za mnou přichází mladá žena a podá mi kousek papíru. Tenhle rituál už opakujeme celá léta. Vždycky se usměje, prohodíme pár slov a pak odejde. To psaníčko vždycky vypadá stejně – nadvakrát složený list ze sešitu A5, popsany uvnitř vlevo nahoře. Týden co týden před ní ten lístek rozbalím a přečtu, co je tam napsáno.

Číslo a u něj pár slov.

Někdy je to číslo vysoké, třeba 174.

Jindy je nižší. Pamatuju si, že jednou to bylo 2.

To číslo říká, kolik je to dní, co se Carrie naposled řezala. Dlouhá léta byla závislá na sebepoškozování, ale v poslední době navštěvuje skupinu, která jí pomáhá najít vnitřní klid a uzdravení. Což ovšem neznamená, že to není těžké. A některé týdny bývají těžší než jiné.

Nedávno mi řekla, že každý muž, se kterým kdy byla, ji mlátil.

Takže když mě slyší kázat o lásce, není jí úplně jasné, o čem mluvím.

Není divu.

Láska vítězí

Zažívala bití, týrání, zneužívání, nezájem – a pak jí někdo vykládá, že Bůh ji bezpodmínečně a bezvýhradně miluje, aniž by si to musela čímkoli zasloužit?

To sotva. Po všem, co v životě zkusila, se takovým slovům věří dost těžko.

Příběh Carrie tu s vámi sdílím kvůli ještě jinému příběhu. Ježíš v 15. kapitole Lukášova evangelia vypráví o otci, který měl dva syny. Ačkoli otec ještě žije, mladší syn si jednoho dne vyžádá svůj podíl dědictví a otec mu ho překvapivě vyplatí. Syn vezme peníze, odejde z domova, a když všechno utratí, nakonec se vrátí domů s nadějí, že ho otec na svém hospodářství aspoň zaměstná. A přichází další překvapení: otec ho doma uvítá, padne mu kolem krku a vystrojí bohatou hostinu na jeho počest.

Starší bratr se ale té slávy odmítá zúčastnit. Tohle přece není fér, říká svému otci. Nikdy od něj nedostal ani kůzle, aby si mohl užít s pár přáteli, ale pro mladšího bratra se porazilo vykrmené tele a kdoví co všechno. „Synku,“ odpoví mu otec, „ty jsi stále se mnou a všechno, co mám, je tvé. Ale oslavovat a radovat se bylo namístě, neboť tento tvůj bratr byl mrtev a ožil, byl ztracen a je nalezen.“

Za tímhle Ježíšovým příběhem můžeme číst hned několik příběhů jeho jednotlivých postav.

Mladší bratr má svůj příběh. Přesněji řečeno má svoji verzi svého příběhu. Poté co rozházel otcovy peníze, se s hanbou vrací domů a v duchu si nacvičuje řeč, kterou by otci po návratu přednesl. Je mu jasné, že „už není hoden“ nazývat se jeho synem. To je příběh, kterému věří a který vypráví. Čeká ho ale překvapení. Jakmile se vrátí, otec mu nechá přinést nejlepší šaty, sandály a pečetní prsten – tím vším potvrzuje jeho synovství. Syn sám usoudil, že už se nemůže považovat za otcovo dítě, jeho otec ale vypráví jiný příběh. Příběh o návratu, smíření a obnově. Příběh o pokračujícím synovství.

Mladší syn se musí rozhodnout, které verzi svého příběhu teď bude věřit: té své, nebo otcově? Podle jedné verze už není hoden nazývat se otcovým synem. Podle druhé je synem v nejlepších šatech, sandálech a s pečetním prstenem. Byl mrtev a ožil, byl ztracen a je nalezen.

Jeho příběh má dvě verze.

Tu jeho.

A otcovu.

Musí se rozhodnout, kterou z nich se teď bude řídit.

Které bude věřit.

Na kterou se spolehne.

Láska vítězí

Jenže totéž platí i pro staršího bratra.

I on má svou verzi svého příběhu.

Říká otci: „Podívej se, kolik let ti sloužím! Nikdy jsem nezanedbal jediný tvůj příkaz, ale tys mi nikdy nedal ani kůzle, abych se povесelil s přáteli. Když ale přišel tenhle tvůj syn

(všimněte si, že bratrovi nemůže ani přijít na jméno),

který prožral tvůj majetek s děvkami, porazil jsi pro něj vykrmené tele!“

Jen pár slov, ale tolik hořkosti. Celá léta to v sobě dusil, a teď to z něj konečně vytrysklo se vší parádou.

Zaprvé (podle své verze příběhu) celá léta otci sloužil jako otrok. Slovo, kterým popisuje svůj život v otcovském domě, znamená doslova otroctví. Což je dost v rozporu s tím, jak jeho otce z celého příběhu poznáváme. Ze všech detailů je jasné, že se ke svým synům rozhodně nechová jako otrokář.

Zadruhé říká, že mu otec nikdy nedal ani kůzlátko. Kůzle na sobě nemá zrovna moc masa, takže by to na nějakou pořádnou oslavu s přáteli ani nebylo. Leda na takovou chudou. Ubohous. Oslava, kterou si starší syn v duchu představoval, nebyla nic moc. Což prozrazuje, co si ve skutečnosti myslel o svém otci: že je držgrešle.

Zatřetí tvrdí, že otec měří mladšímu synovi úplně jiným metrem než jemu. Myslí si, že se otec nechová spravedlivě. Myslí si, že mu křivdí, šetří na něm, využívá ho. A je kvůli tomu vzteky bez sebe.

Bratrova oslava je mezitím v plném proudu.

Otec se ale vůbec nenechá rozhodit. Odpovídá: „Synku, ty jsi stále se mnou a všechno, co mám, je tvé.“ A zve ho, ať se připojí k oslavě.

„Ty jsi stále se mnou
a všechno, co mám, je tvé.“

V jediné větě otec dokáže svému staršímu synovi vyprávět úplně jiný příběh.

Zaprvé, není žádný otcův otrok. Celou dobu mu doma všechno patřilo. Nemusel dít, nemusel poslouchat, nemusel ze sebe dělat otroka, aby si něco vysloužil. Bylo to celou dobu jeho.

Zadruhé, otec na něm nešetřil. Mohl si vzít, cokoli chtěl, kdykoli to chtěl. Veškerý otcův majetek mu byl k dispozici, samozřejmě včetně vykrmených telat. Stačilo jen jediné: přijmout to.

Zatřetí, otec mu ukazuje nový pohled na spravedlnost. Vůbec neřeší, jestli se k němu zachoval „férově“,

Láska vítězí

vlastně nic takového nikdy ani neměl v plánu.
Milosrdenství a velkorysost nejsou fér – v tom je
právě jejich podstata. Otec chápe návrat mladšího
syna jako úžasnou příležitost zachovat se *nefér*.
Mladší syn si žádnou oslavu nezaslouží – a to je právě
smysl téhle oslavy. Takhle to v otcově světě chodí.
Totálně nefér!

Lidé dostávají, co si nezaslouží.
Mladším bratrům, kteří rozházeli dědictví, se vystrojují
oslav.

A proč ne?

„Ty jsi stále se mnou
a všechno, co mám, je tvé.“

Otec tedy svému staršímu synovi jeho příběh úplně
převyprávěl. Přesně jako to udělal tomu mladšímu.
A postavil ho i před stejnou otázku: bude teď věřit
vlastní verzi svého příběhu, anebo té otcově?

Komu bude věřit?

Na koho se spolehne?

V rozdílu mezi těmi dvěma příběhy
totiž spočívá celý rozdíl
mezi nebem – a peklem.

///

Naše představy o nebi a pekle jsou dodnes často založené na starověké kosmologii: nahoře nad nebeskou klenbou je božská sféra, odkud se řídí svět. Tady na zemi je svět lidí, zvířat, rostlin, měst atd. A pod zemí se skrývá hrozivá říše démonů a všech sil zla, zkázy a smrti.

My ale už nežijeme ve starověku. Létáme do vesmíru a děláme hloubkové vrty do zemské kůry. Na nebi jsme neobjevili vousatého dědečka na obláčku, ale hvězdy. Pod zemí jsme nenarazili na pekelnou mučírnu, ale na dávné horniny.

Když se tedy v Bibli setkáváme s obrazy vystupování a sestupování, nanebevstoupení a svrhávání do propasti, narážíme na starověké představy o třípatrovém vesmíru. Jako lidé moderní doby ale už samozřejmě vidíme svět jinak.

Jazyk starověké kosmologie ovšem v obecném povědomí zafixoval představu, že nebe a peklo jsou od sebe ostře separované a nesmírně vzdálené.

Nebe je „tam nahoře“.

Peklo je „tam dole“.

Dvě různá místa.

Daleko od sebe.

Láska vítězí

Jedno je někde *tam*
a druhé zas někde *tam*.

A v tom právě tkví fascinující pointa Ježíšova příběhu o otci a dvou synech. Starší bratr se ocitá na scéně přímo uprostřed probíhající oslavy, jenže odmítá uvěřit otcově verzi svého příběhu. Odmítá se připojit k oslavě.

Peklo uprostřed oslavy.
To musí pekelně bolet.

Ježíš nevypráví o separaci,
ale o integraci.

V tomhle příběhu jsou nebe a peklo propojené,
propletené, prorostlé. Potkávají se a narážejí na sebe.

Kdyby byl starší bratr někde daleko, kdyby někde na poli o samotě trucoval a naříkal, že za léta otročení nedostal nikdy ani kůzle, aby se poradoval s přáteli, byl by v tom svém soukromém pekle úplně sám. V Ježíšově vyprávění ho ale vidíme uprostřed probíhající oslavy. V pozadí hraje hudba. Všichni okolo se radují. Slavnost je v plném proudu.

Dozvídáme se tu hodně
o pekle,
o nebi
a o jedné hodně dobré zprávě.

///

Nejdříve něco o pekle.

Peklo je, když odmítneme uvěřit Božímu vyprávění našeho příběhu.

Každý máme svou vlastní verzi toho, co se s námi děje. Sobě i druhým vyprávíme, kdo jsme, kdo nejsme, co máme za sebou a co to znamená pro naši budoucnost. Jakou máme hodnotu, jak jsme cenní a důležití. Všechno, co si o sobě myslíme v dobrém nebo ve zlém, ať už je nám to k užitku, anebo nám to působí nesnesitelnou bolest a trápení.

Někoho pronásledují stíny minulosti. Zneužívání, zrady, závislosti, křivdy, nevěry – tajemství, která v sobě léta skrývá. Nedopočítal bych se lidí, kteří mi v životě řekli, že do kostela jít nemůžou, protože by se pod vahou jejich hříchů určitě propadla podlaha. Nebo by do nich uhodil blesk z nebe.